

כל הבשר פרק שמיני חולין

קו.

עין משפט
נר מצוה

ס א מיי פ"ח מהל'
מחלות אסורות הל'
יד סמנ לאחן קמט טו"ש
י"ד ס' קב סעף ד':
ס ב מיי פ"ה מהל'
גולה הל' ד ופס"ו
הל"ז סמנ עשין ע"ט טו"ש
ח"מ ס' קב סעף ב ג
ס"י רס סעף א':
ס ג מיי פ"ד מהל'
תפילין הל' יג סמנ
עשין כב טו"ש א"ח ס'
לח סעף א' וברכ' אלפס
הל' תפילין דף ע"ה:

לענין רש"י

אורש"י על ארז"א ש'.
הפרדים.

רבינו גרשום

אין איכא תנא דאמרי
לרב כחל. כלומר דאמר
אינו עובר עליו ואסור:
בקעה מצא וגדר בה גדר.
כלומר עמי הארץ מצא
שהיו מקילין בבשר בחלב
והחמיר להן: לטלפוש
ריבשא דברשא. כלומר
ליטרא דברשא: אני כחל
מניקת שנית לו. דאסור
דמלא חלב: אבין תכלא.
כלומר אמאי קרי ליה
אבין תכלא שמתו בניו
ובשביל עגמת נפש היו
קורין אותו תכלא: מרי
דעובדא הוה. כלומר אדם
גדול היה: מבי נשא. מביית
אביה: ובאתריה דרב אכלי
כחלי. דהוא סבר אינו
עובר עליו ומותר והיא
דקאמרין דרב סבר אינו
עובר עליו ואסור בקעה
מצא וגדר בה גדר: לאחר
י"ב חדש הוה. כלומר
לאחר י"ב חדש חשובין
ענין: דקרייה בהו חילפי.
כלומר צמחו עליו עשבים
דשפיהו ארזישי: חזיה.
דלית ליה חוטי ציצית:
פטרות מן הציצית כל ל'
יום. כלומר בתוך ל' יום
אכל אם שאלה יותר מל'
יום חייבת בציצית:

דאין החלב צעינה עוד כחל כמו שהיה קודם ואע"פ שנפלט וחזר ונצבע מוך הכחל לא גזרו בו חכמים כיון שאין שם בשר אחר ולא נשתנה טעמו של כחל מפני בליעה זו ולא אחי למיכל בשר כחל וצדעוד שרי אפילו לא קרעו כלל ואין חילוק בין צלי לקדרה

בשר דאין צו שום טעם להקל בצלי יותר דצלי נמי נותף החלב ונופל על הכחל מצחוק וחזר ונצבע ולא שייך בצלו כן פולטו אלא דם אבל נפיסת חלב שנפנה על חמיכת צלי לא כמו בשמוניות דנצלה דאפילו צלי אינו חוזר ופולט שמוניות שצבע והכי פירושו הכחל קורעו ומוציא את חלבו פירוש שמי וערב וטחו וכוותל כדמפרש בגמרא דמוקף ליה רבי אלעזר לקדרה והיינו עס בשר כדפרישית ומוקף ליה הכי משום דמתניתין סתמא קמני משמע שצא להחיר בכל ענין שזול לא קרעו פירוש לא עשה דין קריעה שלא קרעו שמי וערב וטחו וכוותל אלא קריעה קצת אינו עובר עליו אמר רב אינו עובר עליו ומותר כיון דקרעו קצת אבל אם לא קרעו כלל וצבלו צהדי בשר אסור מדרבנן כדאמרין בפ' גיד הנשה (לעיל דף טו): כחל צב' דחלב שחוטא אסור מדרבנן כיצד קורעו דמתניתין קאי אמר ליה ר' אלעזר (ס) קרע לי ואנא איכיל פי' קרע לי קריעה קצת ואנא איכיל בקדרה בלא בשר מאי קמ"ל דלא צעי שמי וערב אלא לקדרה צהדי בשר אמר להו רב נחמן זיזיקו לה כחלי פירוש שזלו לה בקדרה בלא בשר כחלי נפוחים כנודות פירוש שלא נקרעו שמי וערב אלא קריעה קצת מ"מ קרי זיזיקו לפי שלא נקרעו שמי וערב והא אגן תנן קורעו פירוש שמי וערב אבל קריעה קצת לא מהני ההוא לקדרה פירוש צהדי בשר והא קמני כחל שצבלו חלבו מותר אלמא אפילו בקדרה בלא בשר אסור לכתחלה לצבל דצבל בשר מייירי מדקמני שצבלו חלבו דמשמע דליכא איסורא אלא איחוי גופיה ורב נחמן דמייירי שצבל קרעו כלל אלא דעדיפא

והא קמני שצבלו צדיעוד. והא דלאי צלי הוא מדקמני מותר דאי בקדרה אמאי מותר הא יכא החלב וחזר ונצבע: איכא תנא. דהאי דוכתא: דאחיינה לרב כחל. יש כאן מי ששנה לרב כחל שצבלו בלא קריעה אסור באכילה ולישנא בתרא דרב הוה שמיעא ליה לרבי אלעזר: אחוייה. בני המוקס: לרב יצחק. אמרו לו לרבי אלעזר זה שגאה לו: אני לא שניסי לו כחל כל עיקר. כלומר שום כחל לא שניתי לו לאיסור בין כחל מניקה ובין כחל שאינה מניקה: ורב ששנה להס' כחל שאסור: בקעה מלא. כלומר ראה שהיו מוציאים באיסור בשר בחלב והחמיר עליהן: לטלפוש: ריבשא. ליתרא: רב דהנא מסני כלי. כמו שאמרנו שכן השיבו רב יצחק לרבי אלעזר לא שניתי לו כל עיקר: כחל מניקה. שהיתה מניקה ויש צדיה חלב כנוס הרבה: ומסוך פלפולו של רבי חייה. שהוא מחודד מאלד ומבין מעגמו וכסבור שמתמידו מחודדין כמותו כשחזר ושגאה לפני ר' חייה אסור לו סתם וסבור שיצין רב שאין אסור אלא מניקה ולנה בבין: פנלא. שכול קורב את שמי: מרא דעובדא. זהיר צמעשים טובים: לא אכלי כחלי. לגמרי אפילו צלי ואפילו קרעו: במאי טוסיניהו. היכן היו לך שם עשבים: צפורני. חרננים שאכל היקדים והצנעתיים: לאחר שנים עשר חדש הוה. ומנן צמס' ע"ז (דף לז).

לחיס אקורין יצחק מותרין ואלו הם לחיס כל שנים עשר חדש: דקדחו צבו (חילפי. גלו בהם מחמת שנקצבו ונעשו עפר: חילפי. אורטיי"ש והואיל ומתקלקלין ונקצבין ולא נטלו משם ש"מ אינו מושש: פטור מן הספילין. מפני שרץ לחלץ מדיר: דלא הוה רמי חוטי. לא הטיל ציצית לטליתו: כפתוהו

אמר ליה *לאחר שנים עשר חדש הוה ודלמא דגזל הוה אמר ליה בייאוש בעלים הוה דקדחו בהו חילפי חזייה דלא הוה מנח תפילין אמר ליה מאי טעמא לא מנחת תפילין אמר ליה חולי מעיין הוא ואמר רב יהודה *חולי מעיין פטור מן התפילין חזייה דלא הוה קא רמי חוטי אמר ליה מאי טעמא לית לך חוטי אמר ליה מלית שאולה היא ואמר ר' רב יהודה מלית

משני וז"ל היכי מייתי סיעתא מהך צרייתא לנישנא קמא דרב והא רב איירי אפילו בקדרה בלא בשר כדפרישית ויש לומר משום דלישנא בתרא דרב קאמר אינו עובר עליו ואסור בין צהדי בשר בין בלא בשר והך צרייתא שריא מיהא בלא בשר ומשום דפליגא אלישנא בתרא קאמר תניא כלישנא קמא והשתא רב נחמן כלישנא קמא דתניא כוותיה והילכתא כוותיה ולמאי דפרישית דמתניתין איירי נמי בקדרה צהדי בשר משום דקמני סתמא א"כ רישא דצרייתא דקמני נמי הכחל קורעו ומוציא את חלבו הוה נמי אפילו צהדי בשר ולא הוה דומיא לרב קורעו לאחר ציטולו דלא איירי צהדי בשר נעשה דבשר נצלה וחזר ואוסר את הלצ דטעם לרב דשעי לא קאי לפי המסקנא דפסקים (דף ע"ד): לפירוש ר"ת (ס): איכא תנא דאחיינה לרב מידות אחוי ליה רב יצחק בר אחוייה ליה רב יצחק בר אבדימי. וכן פסק המוכר את הספינה (ב"ב דף טו). איכא תנא דאחיינה לרב מידות אחוי ליה רב יצחק בר אבדימי (ב"ב דף ע"ד). אמר רבא א"ל רב יצחק בר אבדימי אמית הנה הנה וכו' ואין יתכן דרב יצחק בר אבדימי שהיה רבו של רב שהיה חי עד רבא והלא ציוס שמת רב יהודה שהיה תלמידו של רב נולד רבא (ג) ורגס התם רבינו שמואל איכא תנא דאחיינה לרב מידות וקשה לר"ת דהכא בשמעתיין אין שייך לומר כן דקאמר אני לא שניתי לו ומיהו יש לפרש לו (ס) כמו ממנו כמו (ב"ב דף ג). תלמיד ורבו רבין לו אבל הא דקאמר ומתוך פלפולו של רבי חייה שנה לו כחל סתם לא אחי שפיר ואור"ת דשנים היו אחד היה ציני רבינו הקדוש דאמרין פרק כירה (ש"ב דף מ): דלמר רב יצחק בר אבדימי פעם אחת נכנסתי אחר רבי לביית המרחץ ואותו יכול להיות שהיה רבו של רב וקשה קצת דלם רב יצחק בר אבדימי דהמוכר את הספינה היה רבו של רב היכי קאמר לרבי אלעזר התם הא איתמר עלה אמר ר' אבהו אמר ר' יוחנן שהיה רב של ר' אבהו היה קורא לרב רבינו כדאמרין (ס) בצל"ט טרפות (לעיל דף טז): דאחיינה לרב בחל. פי' בןקנטרס יש כאן מי ששנה לרב כחל שצבלו בלא קריעה אסור באכילה ולישנא בתרא דרב הוה שמיעא ליה לר' אלעזר וגראה דלא קאי אהנהו לשיני דלעיל אלא שמע שהיה רב אוסר כחל ואפילו בקריעת שמי וערב כדאמרין בסמוך צקורא לא אכלי כחלי אע"ג דמתניתין שריא ליה בקריעה והיה תמיה ר"א והשיב לו רבי יצחק בר אבדימי דרב בקעה מלא וגדר בה גדר ורב יוסף (ס) קאמר דכחל מניקה שנה לו דאסור אפילו בקריעה ומתניתין כשאינה מניקה ור' חייה שנה לו כחל סתם והיה סבור שיצין רב מעגמו ולא הבין וטעה דצבריו והיה סבור שמכח שום צרייתא היה צא לחלוק על משנתו לאסור כל כחל אפילו בקריעה ואין דלכליין כחלי אפילו של מניקה בקריעה סמכינן אלישנא דרב בקעה מלא ואין חילוק בין מניקה לשאינה מניקה וגם אעודא דרבין ורב יצחק בר יוסף דאיימו קמיייהו תבשיל דכחלי ואכל רב יצחק ומסתמא של מניקה היה מדלל רבא רבין לאכול ורב יצחק עיקר מדלמא רבין רבין מיכלא אמאי לא אכל וגם מעודא דרמי בר תמרי דנקטיניהו לכולהו כחלי ואפילו של מניקה ואכל:

(א) [ב"ב פ"א. ט.] (ב) [עירובין
ו. ק. א.] (ג) [פסחים ע:
ע"ש.] (ד) [שבת לו: ביצה
ט:.] (ה) [במנחות ט:
איתא רמי בר תמרי דהוא
חמוה דרמי בר קולון].
(ו) [לעיל יח: פסחים כ:].
(ז) [ע"י פפרי"ה דהא.
אכן חוס' כתובות דק.
ד"ה ומנח כחלו הטעם
לפי שאין יולדין לחיה
הישן.] (ח) [נלקחן קלו.
מנחות מד.]. (ט) [שיך לעיל
(י) צ"ל: (כ) לט.]. (יא) [פי' למני
קמטוים שמתקמין בכרמים
כלומר שנים היו מומן
רב. רש"ל בשם הרמב"ם.
(ל) [לעיל קט. ד"ה הלכ].
(מ) [קדושין ע"ג.]. (נ) [וע"י
חוס' מנחות ג. ס"ד]. (ס)
[גם לא
מנחתו אולי צ"ל צדי הנשה
דף ע"ה.]. (ע) [וע"י חוס'
מגינה יח: ד"ה דלמר
ומוס' יבמות ג. ד"ה דלמר
ומוס' כתובות ט. ד"ה אמר
ומוס' ב"ב פ. ד"ה מ"ה כן
ומוס' מנחות ג. ד"ה רב
מסדל.]. (פ) [נצ"ל ור' יוסי
בר אבא].

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה (ב) דבין
הקודם ההוא וכו' א"ל
ר"א לשמיעיה קרע:

מוסף רש"י

בקעה מצא וגדר
בה גדר. עמי הארץ
היו ומולין במנח
והחמיר עליהן לפנות
סיג להרחיקן מן העיר
כאשר הגדר בקעה פרוצה
לשומרה (עירובין ו.)
כלומר
אין בני מורה שיעו
לקחה להם וז' שאין
לה שומר והכל פתח
(שם פ.). מריה דעובדא.
מדקק צמעשים (שבת
לז: ביצה כ"ח). ולית
לך נותנין עליו חומרי
המקום כו'. תמיה והא
מתני הא פסקים נמוס
שטבו (עירובין יח.).